

# „IFJÚ SZÍVEKBEN ÉLEK” A FÖLTÁMADT ADY

RÉSZLET TANDI LAJOS ÍRÁSÁBÓL<sup>1</sup>

*Baka István:*

– Hajlamosak vagyunk agyonünnepelni és agyonbeszélni nagyjainkat. Mégis beálltam a sorba azzal, hogy írtam egy hosszú verset az Ady-évfordulóra? Ráadásul felkérésre! Kevés reményem lehet, hogy ezt a verset nem sorolják az „évfordulós” termékek közé, holott a szándékom se Ady ünneplése, se magyarázása nem volt. A zalaegerszegi Reflex Színpad felkérése egyszerűen a rég hiányzó „ürügyet” adta meg nekem, hogy egy s mást elrendezzek magamban, leírjak erről a földről, ahol élek, ennek a földnek jelenbe ágyazódó múltjáról. Szerénytelenség, de talán logikus egy ilyen vers lírai hőséül Ady Endrét választani, aki a tisztánlátás, az önmagához és fajtájához való szigor legnagyobb példája irodalmunkban és történelmünkben. Nem olcsó aktualizálásra törekedtem, hanem az Ady-magatartás felmutatására, hiszen az ő világgal való szembenézése, Magyarország és Közép-Európa iránti szerelmes gyűlölete ma is érvényes. És hiányzik. Verset írtam, nem színpadi művet (azt aligha tudnék), de nem oratóriumot. Én egyszerűen „hosszú versnek” nevezem. Izgalommal várom, hogyan jeleníti meg Mérő Béla ezt a színpadszerűtlen vershalmazt. A vers címe: Háborús téli éjszaka.

– Adyra emlékeztető lírai hősöm a világháború és a közeledő halál szorításában vet számot életével és azzal a korrallal-világgal, amelyben élnie adatott. A háború képei mintegy körülindázzák emlékeit és vallomásait. Az indulás éveinek már illúziótlan elszántsága, a forradalmi láznak háborús hisztériába való átcsapása, a dzsentrivel való kegyetlen-írónikus leszámolás és végül a megszenvedett hazaszeretet – ezeket a motívumokat próbáltam magamévá hasonítani Ady világából úgy, hogy a vers róla szóljon, de ne csak róla, hanem a századelő nagy forradalmi nemzedékének ma is érvényes tanulságú sorsáról. Az érvényeset kerestem hát, aminek helye van világszemléletünkben, de nem az aktualizálás szintjén. Hogy ebből mi valósult meg és mi nem, azt nem az én dolgom eldönteni. Ady verseiből csak idézek, egy-egy utalással azonban találkozhat a figyelmes olvasó. Kicsi – de képzeletemben megnövekedett – dolgok ragadtak meg a versben az Ady-





és a táj s szűkül, új s új menetre

    fordul a körhinta, kíséri

    cigánybanda és katonazene,

    Rákóczi-induló, Radetzky-mars,

    és Száz forintnak ötven a fele,

    paták szikráznak, csizmák döngenek,

    plovás árnyalakok a ködben,

    forog a hinta, tart tovább a búcsú,

    körvadászat papírmasé lovon,

űri vadászat, nincsen kezdete,  
űri vadászat, vége nincs soha,  
phová futhatnál, virradat vada,  
phová futhatnál, vadnyúl, szarvas, őz,  
előtted válik hajlongó cigánnyá,  
zendít rá trágár nótára a fűz,  
sörétszemekkel riasztgat a bodza,  
véredül fröccsen szét az áfonya,  
űri vadászat, nincsen kezdete,









forog tovább a horizont, forognak  
papírlóvasok a papírlóvon,  
mézeshuszárok a kalácslóvon,  
pegymásba folynak virradatok, esték,  
spezer éve vadászat, vigalom,  
púri vadászat, nincsen kezdete,  
púri vadászat, vége nincs soha,  
pámyhattyúk úsznak cukormáz-távon,  
pés kártya csattog, mintha angyalszárnyak,

